

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie LNV

Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Plaats en datum: Den Haag, 27 juni 2018
Betreft: Commissievragen over de berichten over misstanden in slachthuizen
Ons kenmerk: 2018Z12546/2018D36368

Geachte mevrouw Schouten,

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 20 juni 2018 is gesproken over de recente berichten over misstanden in slachthuizen (RTL Nieuws, 19 juni 2018).

Ter voorbereiding op het nog te voeren plenaire debat over misstanden in slachthuizen heeft de commissie besloten u bijgevoegde vragen te stellen. De commissie verzoekt u deze vragen uiterlijk 24 augustus 2018 te beantwoorden.

Hierbij breng ik u het verzoek van de commissie over.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

M.E. Haveman-Schüssel

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.inv@tweedekamer.nl

Vragen van de commissie

Vragen van de leden van de VVD-fractie

1. Kunt u ingaan op de berichtgeving van RTL Nieuws waarbij u een feitelijk overzicht geeft van alle gemelde overtredingen, waarbij u ingaat op wanneer deze hebben plaatsgevonden en van welke omvang deze overtredingen waren?
2. Zijn de bewegende beelden opgenomen in de betreffende slachthuizen en maken die onderdeel uit van de opgelegde boetes? Zo nee, waar komen deze beelden vandaan?
3. Kunt u een indicatie geven van welk boetebedrag opgelegd wordt bij welke aard van overtreding? Kunt u daarbij ingaan op wat de bandbreedte per geconstateerde overtreding is en of dit bedrag hoger wordt naarmate de overtreding structureler wordt?

Vragen van de leden van de CDA-fractie

1. Welke boetes worden opgelegd bij misstanden in slachthuizen?
2. Welke gradaties zijn er in boetes en op welke wijze wordt rekening gehouden met terugkerende soortgelijke overtredingen?
3. Is strafrechtelijk optreden bij ernstige overtredingen mogelijk? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?
4. Zijn de door RTL Nieuws getoonde beelden afkomstig van de toezichtcamera van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)?
5. Van wanneer dateren de beelden?
6. Hoe is sindsdien met het plan van aanpak het toezicht en de handhaving aangescherpt?

Vragen van de leden van de GroenLinks-fractie

1. Is € 1.500 tot € 5.000 boete volgens u voldoende afschrikwekkend om dit type delict te voorkomen?
2. Volgens een woordvoerder van de NVWA moet een slachthuis het "wel heel bont maken" wil het tot een sluiting komen (quote in RTL Nieuws); zou het volgens u niet beter zijn om eerder tot zwaardere sancties over te gaan?
3. Kunt u een overzicht geven van strafmaten die in andere EU-lidstaten voor dit soort delicten gehanteerd worden?
4. Heeft de NVWA voldoende capaciteit om dit type zware dierenmishandeling op te sporen en te vervolgen?
5. Welke maatregelen bent u voornemens te nemen om dit type delicten in de toekomst te voorkomen?

Vragen van de leden van de SP-fractie

1. Is de verslaglegging van RTL op haar website op 18 juni 2018 een correcte weergave van rapporten zoals de NVWA deze heeft gemaakt bij controles?
2. Kunt u een overzicht geven van het totaal aantal controles op slachterijen van de afgelopen vijf jaar?
3. Kunt u melden bij hoeveel slachterijen overtredingen zijn geconstateerd en welke sancties zijn opgelegd? Kunt u dit weergeven per (bijvoorbeeld geanonimiseerd genummerde) slachterij?
4. Op welke momenten en in welke documenten is de Kamer de afgelopen drie jaar geïnformeerd over overtredingen bij slachterijen (aantallen overtredingen en zwaarte van overtredingen)?
5. Wat is de capaciteit (in fte) die de NVWA in 2017, 2016 en 2015 heeft ingezet voor controle op slachterijen?
6. Hoeveel gevallen van het levend koken van slachtvee heeft de NVWA de afgelopen vijf jaar waargenomen?
7. Hoeveel gevallen van het levend villen van slachtvee heeft de NVWA de afgelopen vijf jaar waargenomen?
8. Welke mogelijkheden voor escalatie van sancties heeft de NVWA bij herhaaldelijke constateerde overtredingen? Wordt dit op een manier bijgehouden dat inspecteurs daar meteen zicht op hebben?

9. Is er binnen de NVWA een procedure voor het geval een inspecteur van mening is dat een slachthuis dusdanig slecht functioneert dat deze gesloten zou moeten worden? Zo ja, kunt u deze procedure in detail toelichten?
10. Hoe is te verklaren dat bij het door RTL omschreven "slachthuis 23" in een relatief korte periode 11 afzonderlijke zware overtredingen zijn geconstateerd zonder dat dit heeft geleid tot het oplopen van sancties of bijvoorbeeld sluiting?
11. Is het juist dat het door RTL omschreven "slachthuis 23" inmiddels is gesloten? Is dit op last van de NVWA gebeurd? Wat was hiervoor de (uiteindelijke) aanleiding?

Vragen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

Vragen over slachtpraktijken in het algemeen

1. Veel mensen veronderstellen dat dieren die in een sterrensysteem of biologisch(dynamisch) zijn gehouden op een andere manier worden geslacht dan dieren uit de gangbare veehouderij, kunt u verhelderen of er verschillende slachtpraktijken bestaan voor dieren uit verschillende houderijsystemen?
2. Deelt u de mening dat ook binnen het 'geaccepteerde' slachtproces al veel dierenleed verborgen zit, bijvoorbeeld de CO2-bedwelming en het elektrisch waterbad? Zo nee, kunt u dit toelichten?
3. Kunt u een overzicht geven van de snelheden van de slachtlijnen per diersoort, waaronder de minimale en de maximale snelheid zoals gemeten per slachthuis en de gemiddelde snelheid?
4. Op welk wetenschappelijk onderzoek of op welke inzichten vanuit de NVWA of andere deskundige organisaties zijn de snelheden van de verschillende slachtlijnen gebaseerd? Kunt u deze onderzoeken of aanbevelingen aan de Kamer sturen?
5. Kunt u bevestigen dat een te hoge snelheid van de slachtlijn zorgt voor een toename van het aantal fouten en/of overtredingen in het slachtproces? Zo ja, welke mogelijkheden ziet u om hiertegen op te treden? Zo nee, op basis van welke bronnen komt u tot deze conclusie?
6. Kunt u een overzicht geven van de inspecties en de opgelegde maatregelen bij het slachthuis in Drachten over de afgelopen vijf jaar?
7. Kunt u aangeven welke divisie binnen de NVWA heeft gehandhaafd bij het slachthuis in Drachten en welke divisie binnen de NVWA heeft gehandhaafd bij de slachthuizen uit het onderzoek van RTL Nieuws?
8. Kunt u bevestigen dat veel wachtruimtes in slachthuizen niet zijn toegerust op de grote aantallen dieren die soms ineens worden aangeleverd, waardoor bij heet weer veel extra dierenleed ontstaat?
9. Kunt u bevestigen dat het plaatsen van ventilatoren buiten onvoldoende is om de temperatuur voor de dieren dragelijk te maken?
10. Bent u bereid maatregelen te treffen tegen het probleem van het wachten van wagens met dieren in heet weer? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Vragen over misstanden gebleken uit onderzoek RTL Nieuws

11. Hoe beoordeelt u het feit dat (een deel van) de misstanden die door het onderzoek van RTL Nieuws aan het licht zijn gekomen, zich hebben voorgedaan onder het toezicht van een inspecteur?
12. Wat betekent dit volgens u voor de slachtpraktijk op het moment dat er geen inspecteur bij aanwezig is?
13. Kunt u aangeven of de rapporten die RTL Nieuws ontvangen heeft naar aanleiding van hun Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB-)verzoek alle rapporten zijn die de NVWA-inspecteurs hebben geschreven of zijn er nog rapporten die RTL Nieuws niet ontvangen heeft?
14. Bent u bereid de namen van de slachthuizen die overtredingen begaan, openbaar te maken? Zo nee, waarom niet?

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.inv@tweedekamer.nl

Vragen over toezicht en rapportages NVWA

15. Op welke wijze houdt u toezicht op de inspecties die door de NVWA worden uitgevoerd en de bevindingen daarbij?
16. Op welke wijze rapporteert de NVWA aan u? Ziet u de daadwerkelijke inspectierapporten of beoordeelt u uitsluitend de naleefmonitor?
17. Welke nalevingspercentages zijn voor u acceptabel en bij welke percentage ziet u noodzaak om maatregelen te treffen of nader onderzoek in te stellen? Kunt u dit onderbouwen?
18. Deelt u de mening dat een nalevingspercentage een andere indruk wekt dan een concreet aantal overtredingen, bijvoorbeeld in het geval van het gemiddelde nalevingspercentage van 86,9% bij de vraag of het fixeren correct wordt uitgevoerd tijdens de inspectie van onbedwelmde slacht?¹ Wat betekent dit concreet: in hoeveel gevallen en bij hoeveel dieren is het fixeren bij onbedwelmde slacht niet goed uitgevoerd in dit tijdvak?
19. Wat betekent het voor het dier als de fixatie niet goed is uitgevoerd?
20. Hoe verloopt de rest van het slachtproces bij een niet goed uitgevoerde fixatie en wat betekent dit voor de extra lijdensweg die het dier daardoor ondergaat?
21. Wat betekent het voor het dier als het steken en verbloeden niet correct wordt uitgevoerd?
22. Wat betekent het voor het dier als de bedwelming niet correct wordt toegepast en wat betekent dit voor de extra lijdensweg die het dier daardoor ondergaat?
23. Wordt het toezicht geïntensiveerd indien een duidelijke daling van de naleving op een bepaald punt wordt gesignaleerd? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?
24. Herkent u de zorgen die zijn geuit door NVWA-dierenartsen tijdens een bijeenkomst waarbij FNV-toehoorders aanwezig waren, onder andere over het niet respecteren van hun arbeidsvoorwaarden, het feit dat zij te veel worden ingeroosterd, het vele werk dat zij moeten verrichten en over integriteitskwesties?²
25. Kunt u uiteenzetten welke integriteitskwesties er spelen?
26. Bereiken dit soort signalen vanuit de NVWA-medewerkers u ook? Op welke wijze is geborgd dat dergelijke signalen van de werkvloer naar boven komen?
27. Wat hebt u gedaan met eerdere signalen die hierover zijn afgegeven, onder andere door de leden van de Partij voor de Dieren-fractie?
28. Bent u bereid om de Kamer inzicht te geven in deze achterbanraadpleging door de notulen hiervan naar de Kamer te sturen? Zo nee, waarom niet?
29. Bereiken u signalen dat er binnen de NVWA sprake is van intimidatie en een angstcultuur? Zo ja, welke en hoe heeft u op die signalen gereageerd? Zo nee, denkt u dat die signalen er niet zijn of dat ze u gewoon niet bereiken?
30. Is het u bekend dat de situatie zich weleens voordoet dat NVWA-inspecteurs geen rapporten schrijven bij misstanden, omdat ze aangeven hier geen tijd voor te krijgen van hun teammanager? Zo nee, kunt u deze situatie uitsluiten?
31. Kunt u inzichtelijk maken hoe vaak er in de afgelopen twee jaar een verzoek van een NVWA-inspecteur is uitgegaan voor het krijgen van meer tijd voor het schrijven van rapporten?
32. Vindt u het aannemelijk dat, vanwege gebrek aan tijd en capaciteit, misstanden wel worden geconstateerd maar niet gerapporteerd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe beoordeelt u dit en welke mogelijkheden liggen er om hier wat aan te doen?
33. Kunt u inzichtelijk maken in hoeverre de managementlaag binnen de NVWA ook vakinhoudelijk kennis van zaken heeft?
34. Is het u bekend dat bij het uitvoerend personeel er behoefte is aan management dat ook vakinhoudelijk bekwaam is?
35. Bent u bereid om het management dusdanig op te leiden zodat zij ook keuzes kunnen maken waardoor uren en capaciteit voor voedselveiligheid en dierenwelzijn beter worden gealloceerd?

---

¹ Tabellenboek Naleefmonitor kleine/middelgrote roodvlees slachterijen, T6. Januari-juni 2017.

² FNV-Nieuwsbrief Sector Overheid/Rijk, Nieuwsbrief Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) d.d. 15 mei 2018, pagina 4. Zie http://subscriber.mailing.fnv.nl/online.php?db=1086V178&mailing=272V534849516&user=132295V1769355001&utm_source=emark&utm_medium=email&utm_campaign=campaign-email-ministerie-van-economische-zaken.

Vragen over handhaving

36. Wat voor maatregelen worden er getroffen bij het constateren van het niet naleven van de regels? Gelden er maatregelen voor alle onderdelen zoals benoemd in het tabellenboek? Kunt u bevestigen dat de onderdelen zoals benoemd in het tabellenboek vrijwel allemaal wettelijke vereisten zijn?
37. Kunt u uiteenzetten hoe vaak in de afgelopen tien jaar gebruik is gemaakt van het strafrecht bij (notoire) overtreders?
38. Kunt u verklaren waarom vaak wordt uitgegaan van bestuursrecht in plaats van het strafrecht? Is het mogelijk dat niet alle inspecteurs op de hoogte zijn van de mogelijkheden tot handhaving via strafrecht en dat er dus kennis en expertise bij zowel de inspecteurs als het management ontbreekt?
39. Kunt u uiteenzetten hoe vaak de NVWA gebruik maakt van de mogelijkheid om getuigschriften van personeel dat ernstige overtredingen begaat in te trekken?
40. Kunt u zich indenken dat er sprake kan zijn van intimidatie van de toezichthoudende dierenartsen, wanneer steeds hetzelfde slachthuis een overtreding begaat en dezelfde persoon herhaaldelijk een boeterapport schrijft of zelfs de band stil moet leggen?
41. Deelt u de mening dat NVWA-inspecteurs beschermd moeten worden en zich op geen enkele manier geremd mogen voelen om overtredingen te melden?
42. Vindt u dat NVWA-dierenartsen te streng zijn opgeleid of overijverig zijn, zoals werd beweerd na de sluiting van het recent geopende slachthuis van Vion in Leeuwarden? Wat vindt u ervan dat dit wordt beweerd? Erkent u dat dit een sterke druk geeft om maar minder streng te handhaven?
43. Wat vindt u ervan dat ook een pluimveeslachthuis en zijn leveranciers het afgelopen jaar de NVWA hebben aangeklaagd wegens te streng toezicht en claimen dat er daardoor oneerlijke concurrentie is ontstaan met andere slachthuizen met "minder strenge dierenartsen"?
44. Erkent u dat dergelijke intimidatiepraktijken ertoe kunnen leiden dat het gemelde aantal misstanden in slachthuizen en op veetransporten lager is dan in werkelijkheid het geval is?